

forslaget traf Bestemmelse om, hvor stor en Afgift der skal betales af de Godssejere, der ikke gaar med til den frivillige Løsning. Iøvrigt er vi i al Almindelighed tilfredse med Lovforslaget, som det nu ser ud.

Da vi havde denne Sag til første Behandling, gav jeg den højtærede Statsminister et godt Raad. Jeg sagde til ham, at skulde der komme et godt Resultat ud af denne Sag, vilde jeg anbefale ham at se til Venstre. Maaske Statsministeren gennem de Forhandlinger, der er førte i det andet Ting, har erfaret, at det var et Raad, der var værd at følge. Hvis han ikke her var kommet i Samarbejde med Venstre, vilde der ikke være kommet noget ud af hele Sagen. Der er i denne Sag en meget betydelig Konflikt mellem de to Regeringspartier, som vi har forstaaet af de Taler, der har været holdte; maaske der vil komme flere, inden den endelige Skilsmisse mellem de to Partier finder Sted. Der faldt ogsaa en storpolitisk Bemærkning fra den højtærede Statsminister i det høje Landsting, hvor han roste Landstinget og den nye Grundlov, idet han udtalte, at her kunde man sandelig se, at der var sket en meget betydelig Forandring. Jeg antager, at man fra Landstingets Side satte Pris paa denne Ros. Det er ikke altid de Toner, der har lydt fra Statsministerens og Ministeriets Side, blandt andet overfor vore Venner i Landstinget. Jeg skal sige den højtærede Statsminister, at hver Gang Statsministeren fremsætter Lovforslag om fornuftige Sager, vil Venstre i Landstinget altid tage saadan paa de foreliggende Spørgsmaal, som de har gjort med Hensyn til Spørgsmaalet om Lens og Stamhuse.

Naar Ministeren har rost Landstinget, vil jeg dog fremføre, at ogsaa Venstre her i Tinget efter min Mening har bidraget til, at Lovforslaget er blevet betydeligt bedre, end det var fra Statsministerens Haand. Der er blandt andet i sin Tid her stillet den Ændring, som nu findes i Lovforslaget, at med Hensyn til Afgiften skal denne betales efter den Vurdering, der finder Sted i 1920, men samtidig var vi ganske vist inde paa den Tankegang, at med Hensyn til Jord, der skulde erstattes, skulde Erstatningen ogsaa fastsættes i det Øjeblik, Jorden blev udpeget. Nu er der Tale om, at Erstatningen først skal fastsættes, efterhaanden som man fra Statens Side faar Brug for Jorden, og man kan vel nok sige, det er til Ugunst for Lensbesidderne. Men dog vil Spørgsmaalet vel ikke faa stor Be-

tydning, fordi de 40 000 Tdr. Land, der er Tale om, jo ikke er noget ret stort Areal, naar man ser hen til, at disse Godser er spredte over hele Landet og det vel ikke vil være ret mange Aar, inden disse Arealer er udstykkede og der er bygget paa dem; det bliver saaledes ikke noget særligt Tab, Godsejerne lider.

Det staar for mig saaledes, at dette Spørgsmaal nu endelig maa løses. Der er Tale om en frivillig Ordning her, og jeg vil haabe, Godsbesidderne maa have et saa sundt Omdømme, at de indser, at Tiden er inde for dem til at tage mod den Ordning, der foreslaas; vi har søgt at faa Lovforslaget affattet paa en saadan Maade, at ogsaa Lensbesidderne kan være tjente dermed. Som det allerede er sagt, har den Lovgivning, vi gennem Tiderne har haft paa dette Omraade, i høj Grad været en Beskyttelse for de Slægter, der sidder inde med disse Godser, og det er derfor kun rimeligt, at de nu maa betale Afgift i det Øjeblik, Spørgsmaalet skal endeligt løses. Man kan diskutere, hvorvidt 20 eller 25 pCt. er den rigtige Sats for Afgiften; det er en Skønssag. Men jeg tror dog, at i den Henseende er Lovforslaget saaledes affattet, at man ogsaa fra Lensbesiddernes Side kan tage imod det, og jeg anbefaler det til Vedtagelse her i Tinget.

Ulrich: Den højtærede Justitsminister udtalte, da han før havde Ordet, at han maatte betragte Lovforslaget i den Skikkelse, hvori det nu var kommet tilbage fra Landstinget, som betydeligt bedre, end da det forlod Folketinget og gik op til Landstinget. Jeg kan ikke dele den højtærede Justitsministers Syn paa dette Omraade. Jeg kunde forstaa, om Justitsministeren betragtede Lovforslaget som bedre ud fra den Betragtning, at det kan give Staten nogle flere Penge; men Forslaget er ikke blevet bedre for de Mennesker, der her er Tale om at lovgive for. Derfor maa jeg betragte Lovforslaget som daarligere. Jeg ser ikke rettere, end at man, som det nu er affattet, har overskredet Sandsynlighedsgrænsen for en frivillig Overenskomst med de paagældende Mennesker. Det har lige fra den første Begyndelse været den højtærede Justitsministers Op-gave at søge gennem dette Lovforslag at komme til frivillig Overenskomst med Lensbesidderne, det har den højtærede Minister gentagne Gange udtalt fra dette Sted. Bestræbelserne burde da være gaaet ud paa at undgaa at faa saadanne Bestem-